

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19668

Tarih : 18.08.2026

10/4512

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diyarbakır'da işsizliğin ve güvencesiz istihdamın boyutlarının, gündelik ve kayıt dışı çalışmanın yaygınlığının, gençlerin ve kadınların istihdama erişiminde yaşanan sorunların, mevcut istihdam politikalarının sonuçlarının araştırılması ve kentte güvenceli, kayıtlı ve sürdürülebilir istihdamın artırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

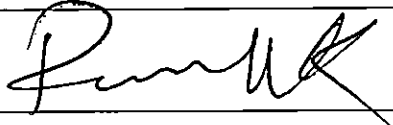
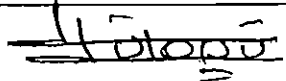
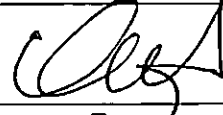
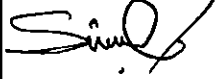
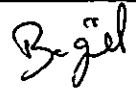
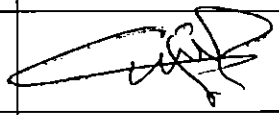
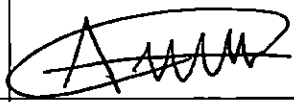
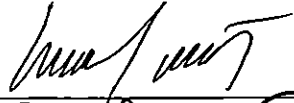
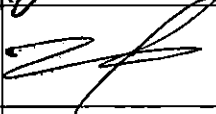
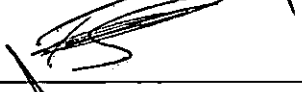
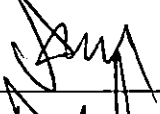
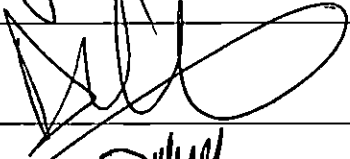
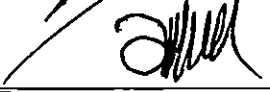
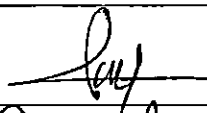
Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yaklaşık yarım asırdır varlığını sürdüren İşçi Pazarı, kentte işsizlik ve güvencesiz çalışmanın en görünür alanlarından biridir. Her gün çok sayıda emekçi, ağırlıklı olarak inşaat, taşıma, temizlik ve benzeri gündelik işlerde çalışabilmek amacıyla burada iş beklemektedir. Düzenli gelir ve sürekli istihdam imkanından yoksun olan gündelik işçiler için o gün işe çağrılıp çağrılmamak, hane gelirini doğrudan belirleyen bir koşula dönüşmektedir. İşçi Pazarı'nın yaklaşık yarım asırdır varlığını sürdürmesi, geçici bir işsizlik tablosundan daha kapsamlı bir soruna işaret etmektedir. Kuşaklar değişmesine rağmen gündelik işçiliğin devam etmesi, Diyarbakır'da yeterli ve nitelikli istihdam yaratılması, kayıtlı çalışma imkanlarının genişletilmesi ve işsizliğin azaltılması amacıyla uygulanan politikaların sonuçlarının değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

İŞKUR'un Diyarbakır İşgücü Piyasası Araştırması'na göre 2023 yılı sonunda kentte 66 bin 814 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Kayıtlı işsizlerin yüzde 44,3'ünü kadınlar, yüzde 20,3'ünü ise 18-24 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır. Kayıtlı işsizlerin önemli bir bölümünün temizlik görevlisi ve beden işçisi gibi düşük nitelik ve düşük ücretle ilişkilendirilen meslek gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. İŞKUR'a kayıtlı olmayanlar ve iş aramaktan vazgeçenler de dikkate alındığında, resmi kayıtlar işgücü piyasasındaki bütün kırılmalılığı yansıtmamaktadır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa'yı kapsayan TRC2 Bölgesi'ne ilişkin çalışmalar, işgücüne katılımın Türkiye ortalamasının altında kaldığını, kayıt dışı istihdamın, gençlerin eğitim ve istihdam dışında kalmasının ve kadınların işgücüne düşük katılımının bölgenin yapısal sorunları arasında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Genç nüfusun önemli bir ağırlığa sahip olduğu Diyarbakır'da bu tablo ekonomik ve toplumsal eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Gündelik işçilik, sosyal güvenlik ve işçi sağlığı açısından da ayrıca ele alınmalıdır. İşçinin her gün farklı bir işveren yanında, kısa süreli ve kimi zaman kayıt dışı biçimde çalışması; sigorta primlerinin yatırılması, iş kazalarına karşı korunma, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine erişim, ücretin güvence altına alınması ve işçilik haklarının takibi bakımından ciddi sorunlar yaratabilmektedir. İş bulmak için sokakta bekleyen emekçinin çalışma koşullarını belirleme imkanının sınırlı olması da güvencesizliği artırmaktadır.

İşsizliğe karşı uygulanan İşgücü Uyum Programları ve diğer aktif işgücü politikalarının kalıcı istihdam yaratma kapasitesi de değerlendirilmelidir. Diyarbakır'da 2026 yılı içerisinde farklı kamu kurumları için İşgücü Uyum Programları açılmıştır. Bu programlardan yararlananların program sonrasında ne ölçüde sürekli ve güvenceli istihdama geçebildiğinin ortaya konulması gerekmektedir. İşsizlikle mücadelede geçici programların yanında kalıcı ve nitelikli istihdam yaratacak yatırımlara ihtiyaç bulunmaktadır. Diyarbakır'ın genç nüfusu, tarımsal üretim potansiyeli, sanayi altyapısı, kültürel birikimi ve hizmet sektöründeki imkanları kentte istihdam yaratabilecek önemli kaynaklar sunmaktadır. Ancak yaratılan istihdamın niteliği de en az sayısı kadar önemlidir. Kayıtlı, güvenceli ve insanca yaşamaya yetecek gelir sağlayan işlerin artırılmaması, işsizliğin ve çalışan yoksulluğunun kalıcılılaşmasına, bölgesel eşitsizliklerin yeniden üretilmesine yol açmaktadır. Bağlar'daki İşçi Pazarı'nda her sabah yeniden kurulan iş bekleme hali, Diyarbakır'daki istihdam sorununun somut göstergelerinden biridir.

Bu nedenle Diyarbakır'da işsizliğin gerçek boyutlarının belirlenmesi, gündelik ve kayıt dışı çalışmanın kapsamının ortaya çıkarılması, gençlerin ve kadınların istihdama erişiminde yaşanan sorunların incelenmesi, mevcut aktif işgücü programlarının kalıcı istihdama etkisinin değerlendirilmesi ve kentte güvenceli, kayıtlı ve sürdürülebilir istihdam yaratılmasına yönelik politikaların belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DIYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DIYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	